

njajo. Tako se je zgodilo lani celó neki Avstrijski podložnici v Stolcu.

7. Ako je kak kristijan priča zoper kakega Turčina, nesrečneš ne bode videl več tretjega solnca.

8. Turki sramotijo in skrunijo naše duhovne, naše cerkve, naše zvonove, podobe in vse, kar nam je svetega.

9. Mi plačujemo turškemu caru davek in vsakojake nesrečne stroške, a nikakega zavoda za ljudsko omiko nimamo; mi nimamo šol; če pa jih kdo zahteva, mahoma zapade glavo.

10. Če je kako delo na carskih cestah, delati mora samo kristijanski raja in to 5 do 6 dni daleč od hiše svoje, in 8 dni mora delati brez kruha in plače; Turkom pa vsega tega treba ni.

11. Če je kaka potreba kónj za prevoz živeža Turški oblasti, koj so ti beriči v vasi, katere morajo seljaki preživiti; ti beriči silijo na vse zgodaj konje in ljudi na 15- do 20dnevno potovanje brez živeža in plače.

12. Katero pravico hočete, da imamo pri turški sodnji, ki je sestavljena iz divjih Turkov in pa samo dveh kristijanov, katera dva morata s silo podpisati z unimi tudi smrt nedolžnemu kristijanu.

13. Če kristijan, poklican na delo ali na vožnjo s konji, dá vedeti, da ne more zavoljo opravkov svojih ali kake bolezni, brž beriči prideró, ki ga zgrabijo, mahoma ubijejo ali do smrti mučijo.

14. Če turčin prinese kako tožbo sodnji, brž je rešena; če pa jo prinese kristijan, čakati mora do konca sveta, ali pa mora sodnika podkupiti, da ima desetkrat več stroškov, kakor je cela pravda vredna.

15. Varnosti pri Turkih nobene nimamo. (Spomenica našteva nekatere grozovite dogodbe, ki kažejo, da kristijan pred Turkom ni od danes do jutri varen.)

16. Če pride aga v deželo, prva mu je beseda sramotiti križ, cerkve, oltarje, sveče itd.

17. Sila turška nima ni konca ne kraja. (Tu zopet so naštet nekatera divjaška djanja.)

18. Uprave (administracije) na Turškem ni. Ker uradniki imajo zeló majhno plačo, zato so prisiljeni počenjati vsakovrstne nepostavnosti, silovitosti in kar sicer jim je drago.

19. Turki, da jim je lože kristijana obsoditi zaradi kake nepostavnosti, obravnavajo vse v turškem jeziku, ki ga kristijan ne razume, in tako delajo z njim, kar se jim poljubi.

20. 100 oralov močvirnega sveta so nekemu seljaku (kmetu) nedavno s silo vzeli in med sabo razdelili.

Slavna in spoštovana gospoda! Taka sila, tako barbarstvo turško je prisililo rajo, da so prijeli za orožje, in da branijo svoje svetinje in pravice. Mi smo prijeli za orožje, da se branimo pred našim krvopivcem; al mi prvi nismo napadli Turka, ampak Turek je napadel nas. (Zdaj navaja spomenica, kako so Turki začeli ropati sela in jih požigati, starce in otroke moriti, prodrli v cerkve in oltarje razbili, zvonove razbili in v vodo zagnali; kakor volkovi so planili čez vasi, ropali žito, méd, maslo, posekali tobak in pokosili žito itd.)

Slavna in spoštovana gospoda! Evropa je do danes vrgla s prestola mnogo omikanih kraljev, cesarjev in knezov, barbara Turčina pa še danes drži na prestolu!

Slavna in spoštovana gospoda! Pod bičem turškim ne moremo in nočemo živeti. Ljudje smo, a ne živina! Ako nam nočete pomagati, prisiliti nas ne morete, da se vrnemo v robstvo. Turškemu obetanju ne verjamemo več, poročstva vaša, katera nam dajate, prepričani smo, da pred Turkom niso vredna piškavega oreha. Mi hočemo svobodo, pravico in popolno svobodo! Živi v turške roke nočemo."

Mnogovrstne novice.

* *Trije največi zvonovi zdaj na svetu.* Zvonova v Pekingu v Kini in v Moskvi na Ruskem sta dobila zdaj njima enakega tovariša v Koloniji. To je tisti velikanski zvon, ki ga je nemški cesar iz privojkovanih topov vlitil dal in se zato „cesarski zvon“ imenuje. Ker kembelj ni prav visel v zvonu, zato zvon dolgo časa ni dal glasu od sebe, čeravno je izprva ga zvonilo 36, pozneje pa celó 57 mož. Zvon vaga čez 541 centov; kembelj sam pa 15 centov.

* *Na Ruskem delajo mnoga skrivna društva na prekucijo socialnega reda, in vpeljavo komunizma.* Po poročilu državnega zavetnika Šihareva so ta društva raztegnjena na 37 gubernij; mladež je glavni kontingent te anarhične propagande, katera dela ustmeno po svojih agentih, pa tudi po brošurah in spisih.

Kratkočasnica.

Le 1 gold. 60 kr. — pa bodeš lep in lepa!

Dohtar Fr. Lengil je iznašel brezov balsam, o katerem apotekar Filip Neustein na Dunaji, ki prodaja ta balsam, trdi, da čez noč dobiš po obrazu lepo in belo kožo, če si si zvečer obraz ali pa tudi druge dele namazal s tem balsamom. On pravi, da brezovina ali brezov sok, ki teče iz breze, če si deblo njeno navrtal, je že od nekdanj za najizvrstnejše lepotilo znano; dr. Lengil pa je na kemični poti brezovino tako prenašel, da skor čudeže dela na obrazih: grbe in brazgotine po kozáh odpravi, staro kožo predela v mlado, da je bela in gladka, odpravi pege, luske in prhljaje, rdeče nosove itd. Na kratko rečeno: če si grd ali grda v obrazu, kupi si ta balsam, pa boš lep in lepa, da se bodeš čudil — in vse to le za 1 gold. 60 krajc., kajti toliko in ne več veljá flaška tega balsama s popisom vred, kako se rabi ta čudovita brezovina. — Mi še nismo skusili tega mirakeljna, to pa vemo, da gotovo koristi, če ne obrazu onega, kdor se maže s to brezovino, vsaj gotovo — žepu apotekarjevemu.

Naši dopisi.

V Gorici 19. sept. — Kralja bomo imeli prihodnjo zimo v Gorici! Grof Chambord, vojv. Bordeaux-ski (Henrik V.), pride stanovat v tukajšnje Böckmannovo poslopje na Dunajski cesti (nekdanje Zémljaršče). Grof Ch. je pri nas dobro znan, simpaten gospod; še zdaj ga vidim, kako je v mlajših letih jezdaril po naših sprehajališčih; vidim ga pri raznih legitimistovskih pogrebih na tukajšnji Kostanjevici. Kostanjevica je francoskim staršim Bourbonom in njihovi stranki „St. Denis v pregnanstvu.“ Uni pot, ko je malo manjkalo, da ni Henrik V. kralj postal, gledali smo že v duhu, kako bodo trupla njegove rodovine svečano prepeljavali od tod v Pariz. Takrat se nismo nadejali, da pride sloveči zastopnik čistega legitimizma semkaj stanovat. Grof Ch. je bival v našem mestu, prišedši s Karolom X., od l. 1836 do 1844. Odšla je kraljeva rodovina od nas po smrti vojv. Angoulemskega († 3. jun. omenjenega leta). Skor vse naše cerkve se ponašajo z dragocenimi darovi visokorodnih francoskih pregnancev. Iz baldahina (nebá) nad prestolom Karola X. imamo narejene mašne plajše. Krasno procesno nebó v Véliki cerkvi je delo grof Chambord-ove sestre, pozneje vojvodinje Parmške itd. itd. Bralcem našim, ki nimajo več ko 30 let, naj povem, da Karol X. je umrl v grof Coronini-evem gradu na Cingrofu, vojv. Angoulemski pa v grof Strassoldi-evem poslopji na trgu (malega) sv. Antona. (Poslednjega veli-